

سید شهاب الدین مرعشی نجفی

(ویکی‌پدیا، دانشنامه آزاد)

سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی (زاده ۳۱ تیر ۱۲۷۶ در نجف - درگذشته ۷ شهریور ۱۳۶۹ در قم)^[۱] فقیه و مرجع تقلید شیعه اهل ایران بود. وی کتابخانه‌ای را از خود در قم به جا گذاشته‌است. او شوهر خاله محمد فاضل لنکرانی از مراجع تقلید قم بود.^{[۲][۳]}

زندگی نامه

او در سال ۱۳۱۵ (قمری) در نجف به دنیا آمد. پدرش سید شمس‌الدین محمود مرعشی از فقهای دوران خود بود.^[۴] سید شهاب‌الدین پس از فراگیری مقدمات علوم اسلامی، در نجف، در درس خارج فقه و اصول آقا ضیاء عراقی، احمد کاشف‌الغطا و میرزا حسین فقیه سبزواری شرکت کرد و در قم از شیخ عبدالکریم حائری یزدی فقه و اصول را فرا گرفت و به درجه اجتهاد نائل گردید. او در طول زندگی با سید محمدتقی غضنفری خوانساری جلسات دینی داشت.

اجازات اجتهاد و روایی

او در ۲۷ سالگی به درجه اجتهاد نایل آمد. مرعشی نجفی در نجف، کاظمین، کربلا، سامرا، قم، تهران و کرمانشاه تحصیل کرد و در درس استادانی چون میرزا ابوالحسن طباطبائی بروجردی، میرزا حسین فقیه سبزواری، مرتضی طالقانی، عبدالکریم حائری یزدی، میرزا حسین علوی سبزواری، سید محمدعلی شهرستانی^[۵] و محمدعلی شاه آبادی و سید محمد کاظم موسوی آهوقلندری خرم‌آبادی حضور یافت. مراجع تقلید که به او اجازه اجتهاد دادند عبارتند از: آقا ضیاء عراقی، سید ابوالحسن اصفهانی، شیخ عبدالکریم حایری یزدی و حسن علامی کرمانشاهی (از شاگردان آخوند خراسانی).

مشایخ روایی

وی دارای حدود ۴۰۰ شیخ روایی است که محمد حسین کاشف الغطا؛ سید محسن حکیم؛ موسی بن جعفر کرمانشاهی، سید محمدعلی شهرستانی^[۶]، سید ابوالحسن اصفهانی؛ شیخ عباس قمی و یحیی حمیدالدین و علامه ادیب سید محمد کاظم موسوی آهوقلندری خرم‌آبادی از آنها هستند.

برخی فعالیت‌ها

تأسیس مدارس علمیه یکی از فعالیت‌های وی بوده که مدرسه مهدیه، مدرسه شهابیه از جمله آنهاست. مرعشی نجفی هرگز نتوانست به زیارت کعبه برود زیرا به گفته خودش استطاعت و تمکن مالی سفر حج را نداشته‌است چون درآمد خود را صرف خرید کتاب می‌کرد.

کتابخانه

کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی از بزرگ‌ترین کتابخانه‌های کشور و در ردیف کتابخانه مجلس شورای اسلامی و کتابخانه آستان قدس رضوی است. این کتابخانه هم‌اکنون بیش از ۲۵۰۰۰۰ جلد کتاب چاپی و ۲۵۰۰۰ جلد کتاب خطی دارد. او در طول عمرش بیش از یکصد و چهل و هشت کتاب رساله و مقاله به رشته تحریر درآورد که شمار بسیاری از آنها هنوز به چاپ نرسیده‌اند.^[۷]

کتاب‌شناسی

کتاب «مشجرات آل رسول‌الله الاکرام» یا «مشجرات الهاشمیین» و «ملحقات الاحقاق» از مهم‌ترین آثار چاپ شده مرعشی نجفی است. او بر ای نوشتن برخی کتب خود به کشورهای مختلفی سفر کرد و با دانشمندان و علمای ادیان مختلف به گفتگو نشست.

کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی در خیابان ارم قم

دیدگاه‌های سیاسی

مرعشی نجفی قبل از انقلاب بارها به اقدامات محمدرضا شاه مخالفت می‌ورزید. بعد از انقلاب نیز در قضایای سیاسی از جمله کشته شدن شهدای محراب، به روح‌الله خمینی تلگراف می‌زد. البته اکبر هاشمی رفسنجانی معتقد بود وی در انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۳۶۴ در کنار سید محمدکاظم شریعتمداری و سید صادق روحانی یکی از سه مرجع تقلیدی بود که از شرکت در انتخابات خودداری کرد. دلیل این اقدام در رسانه‌های بین‌المللی آن زمان اعتراض به رد صلاحیت مهدی بازرگان برای شرکت در انتخابات اعلام شده بود.^[۸] پیوند مرده^[۹] در حالی که سید محمود مرعشی (فرزند مرعشی) این ادعا را به دور از حقیقت می‌داند.^[۹]

فرزندان

سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی دارای فرزندان بسیاری است. فرزندان پسر وی:

۱. سید محمود مرعشی نجفی که ریاست کتابخانه پدر را در ۲۵ سال اخیر بر عهده داشته و دارای آثار نوشتاری متعددی است.
۲. سید جواد مرعشی نجفی از روحانیون حوزه علمیه قم که در ۳۱ اردیبهشت سال ۱۴۰۰ درگذشت.

۳. سید امیر مرعشی نجفی از روحانیون حوزه علمیه است.

برخی شاگردان

در طول بیش از هفتاد سال تدریس در حوزه علمیه قم، شاگردان زیادی پرورش داد از جمله:

- سید محمدمهدی غضنفری
- سید هادی غضنفری
- سید محمود طالقانی
- محمدهادی ابن‌الرضا
- سید عزالدین حسینی زنجانی
- محمد صدوقی
- مرتضی مطهری
- محمد فاضل لنکرانی
- محمد مفتاح
- علی اکبر هاشمی رفسنجانی
- سید صابر جبّاری
- محمدرضا مهدوی کنی
- محمد صالح کمیلی خراسانی
- خلیل قبله ای خوئی^[۱۰]

پانویس

۱. مراسم بزرگداشت ارتحال آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی باشگاه خبرنگاران جوان
۲. «سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی». ویکی شیعه. دریافت‌شده در ۲۰۲۰-۰۸-۰۷.
۳. «زندگی‌نامه حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره)». *hawzah.net*. دریافت‌شده در ۲۰۲۰-۰۸-۰۷.
۴. یادداشتی در سده ارتحال علامه سیدمحمود مرعشی نجفی پدر مرحوم آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی شفقتنا
۵. شهاب شریعت، صص ۱۵۴ و ۱۶۵.
۶. احقاق الحق وازهاق الباطل، ج ۱، ص ۱۲۸.

۷. «امام خمینی (س) - نامه به آقای سید شهاب الدین مرعشی نجفی (توجه به کتابخانه)». www.imam-khomeini.ir. دریافت شده در ۲۰۲۰-۰۸-۰۷.
۸. خاطرات هاشمی رفسنجانی، جمعه ۸ شهریور ۱۳۶۴
۹. خاطره هاشمی از تحریم انتخابات توسط آیت الله مرعشی درست نیست خبرگزاری فارس
۱۰. درگذشتگان، صفحه ۱۵۸